RETTENS KENDELSE (Fjerde Afdeling)

15. juli 1998 *

I sag T-115/94 (92),

Opel Austria GmbH, tidligere General Motors Austria GmbH, Wien (Østrig), ved advokat Dirk Vandermeersch, Bruxelles, og advokat Till Müller-Ibold, Frankfurt am Main, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokaterne Arendt og Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved juridisk konsulent Bjarne Hoff-Nielsen, som befuldmægtiget, bistået af advokaterne Hans-Jürgen Rabe og Georg M. Berrisch, Hamburg og Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos generaldirektør Alessandro Morbilli, Den Europæiske Investeringsbanks Direktorat for Juridiske Anliggender, 100, boulevard Konrad Adenauer,

sagsøgt,

* Processprog: engelsk.

angående en begæring om fastsættelse af sagsomkostninger indgivet efter Rettens dom af 22. januar 1997, sag T-115/94, Opel Austria mod Rådet (Sml. II, s. 39),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Lindh, og dommerne K. Lenaerts og J. D. Cooke,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Retsforhandlinger

1 Ved stævning registreret på Rettens Justitskontor den 21. marts 1994 under nr. T-115/94 anlagde Opel Austria GmbH (herefter »Opel Austria«) sag med påstand om annullation af Rådets forordning (EF) nr. 3697/93 af 20. december 1993 om tilbagekaldelse af toldindrømmelser i overensstemmelse med artikel 23, stk. 2, og artikel 27, stk. 3, litra a), i frihandelsoverenskomsten mellem Det Europæiske Fællesskab og Østrig (General Motors Austria) (EFT L 343, s. 1).

2 Ved kendelser afsagt af formanden for Rettens Anden Afdeling den 7. og den 20. oktober 1994 er der givet Kommissionen tilladelse til at indtræde i sagen til støtte for Rådets påstande og Republikken Østrig til at indtræde i sagen til støtte for sagsøgerens påstande.

3 Ved dom af 22. januar 1997, sag T-115/94, Opel Austria mod Rådet (Sml. II, s. 39), tog Retten Opel Austria's påstande til følge og pålagde Rådet at bære sine egne og sagsøgerens omkostninger.

4 Ved skrivelse af 14. juli 1997 anmodede Opel Austria Rådet om udbetaling af et beløb på i alt 9 939 563 BEF til dækning af sagsomkostninger.

5 Ved skrivelse af 31. juli 1997 afslog Rådet denne anmodning.

6 Der var herefter drøftelser mellem parterne med henblik på at nå frem til en mindelig løsning, men der kunne ikke opnås en aftale. Opel Austria har derfor ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 12. januar 1998 anmodet Retten om at fastsætte sagsomkostningerne.

Parternes påstande

7 Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at Rådet tilpligtes at betale selskabets samlede udgifter og advokatsalærer, der beløber sig til 9 939 563 BEF.

8 Rådet har nedlagt påstand om, at de udgifter, der kan kræves erstattet, herunder udgifterne i forbindelse med behandlingen af nærværende begæring, fastsættes til et rimeligt beløb, der samlet ikke bør overstige 2 500 000 BEF.

Stillingtagen til begæringen

Parternes argumenter

9 Sagsøgeren har anført, at de udgifter og advokatsalærer, selskabet har krævet erstattet, både var nødvendige og rimelige.

10 Efter et i fællesskabsretten fastslået princip kan en vindende part i en sag ved Fællesskabets retsinstanser normalt kræve de samlede udgifter, der er afholdt, erstattet.

11 Endvidere har sagsøgeren anført, at sagens genstand og karakter begrundede sagsøgerens udgifter og advokatsalærer, idet sagen vedrørte en forordning, hvorved regler om statsstøtte i frihandelsoverenskomster indgået af Fællesskabet for første gang blev anvendt på støtte ydet i lande, der ikke er medlemmer af Den Europæiske Union. Handelspolitiske beskyttelsesforanstaltninger blev anvendt under omstændigheder, hvor sådanne foranstaltninger ikke tidligere er blevet anvendt.

12 Ifølge sagsøgeren rejste sagen en række nye spørgsmål, som var særdeles vigtige for udviklingen i fællesskabsretten, navnlig spørgsmålet om, hvorvidt tidligere ydet statsstøtte i forhold til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (herefter »EØS-aftalen«) skal anses for bestående støtte, således at den ikke

skal undergives en efterfølgende undersøgelse i Fællesskabet og i EØS, spørgsmålet om fællesskabsrettens betydning i dette tilfælde for videreførelsen af internationale aftaler, nemlig frihandelsoverenskomsten mellem Fællesskabet og Republikken Østrig, EØS-aftalen, EF-traktaten og i hele den omhandlede periode den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT), samt spørgsmålet om EØS-aftalens virkninger i tiden før dens ikrafttræden, men efter ratifikationen.

13 Herudover har sagsøgeren anført, at de faktiske og retlige spørgsmål var komplicerede, vanskelige og omstridte, og selskabets advokater måtte derfor præstere et betydeligt arbejde. Advokaterne havde et vist kendskab til de relevante faktiske omstændigheder, idet de havde beskæftiget sig med sagen før vedtagelsen af den anfægtede forordning. Denne viden fik imidlertid ikke den betydning, den kunne have haft, idet Kommissionen nægtede fuldt ud at udlevere sin version af de faktiske omstændigheder før vedtagelsen af forordningen.

14 Til støtte for begæringen har sagsøgeren fremlagt en opgørelse over tidsforbruget i de enkelte led i sagsbehandlingen. Ifølge denne opgørelse anvendte sagsøgerens advokater i alt 272,75 timer på udarbejdelsen af stævningen, 230,5 timer på udarbejdelsen af replikken, 154,5 timer på udarbejdelsen af bemærkningerne til interventionsindlæggene og 135,75 timer på forberedelsen af den mundtlige forhandling. Endvidere anvendte advokaterne yderligere 80,25 timer under sagens behandling på opgaver som f.eks. kontakt med sagsøgeren og den østrigske regering og kontakt med Rådet og sagsøgeren vedrørende spørgsmål af betydning for sagen.

15 Endelig har sagsøgeren anført, at sagen havde afgørende økonomisk betydning for selskabet. Alene i 1994 måtte selskabet i henhold til forordningen foreløbigt betale et beløb på lidt over 120 000 000 BEF i told. Da selskabet anlagde sag til prøvelse af forordningen, vidste det ikke, om institutionerne var af den opfattelse, at tolden ikke ville finde anvendelse efter Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union, og om tiltrædelsen faktiske ville finde sted. Selskabet måtte derfor gå ud fra, at forordningen ville finde anvendelse i mange år. På denne baggrund kunne

selskabet med rimelighed lægge til grund, at nutidsværdien af den told, som selskabet skulle betale fra 1994 til 2001, ville være i størrelsesorden 1 250 000 000 BEF.

16 Rådet har anført, at det fremgår af de af sagsøgeren fremlagte dokumenter, at det ønskede beløb kan opdeles i advokatsalærer (9 557 563 BEF), udlæg til sagsøgerens advokater (309 000 BEF), rejseudgifter for en repræsentant for moderselskabet (28 000 BEF) og udgifter til den advokat, hvor selskabet havde valgt adresse (45 000 BEF).

17 Ifølge Rådet kan kun de nødvendige udgifter kræves erstattet.

18 For så vidt angår sagens genstand og karakter har Rådet anført, at sagsøgeren overvurderer dens betydning. I dommen kommer Retten ikke ind på spørgsmålet vedrørende anvendelsen af reglerne i frihandelsoverenskomsten om statsstøtte.

19 Selv om sagen vedrørte visse nye og for fællesskabsretten væsentlige spørgsmål, var den ikke så vigtig, at den kan begrunde advokatsalærer af den krævede størrelse.

20 For så vidt angår de spørgsmål, sagen rejste, og omfanget af det involverede arbejde er det Rådets opfattelse, at sagen ikke begrundede, at sagsøgerens advokater anvendte så meget tid. De fakturerede salærer er derfor åbenbart for høje.

21 Det fremgår således af de dokumenter, sagsøgeren har fremlagt, at advokaterne anvendte 873,75 timer på sagen, at fjorten advokater i det advokatfirma, som repræsenterede sagsøgeren, arbejdede på sagen, og at den person, som var hovedansvarlig for sagen, anvendte ca. 648,25 timer. Til sammenligning brugte Rådets advokat, som var hovedansvarlig for behandlingen af sagen, og som i det væsentlige behandlede denne alene, i alt 165 timer.

22 Hertil kommer ifølge Rådet, at sagsøgerens advokater, således som selskabet har erkendt, behandlede sagen allerede inden vedtagelsen af den anfægtede forordning, således at de var bekendt med de faktiske omstændigheder. De havde endvidere et meget godt kendskab til Kommissionens holdning på grund af den tætte kontakt, der var mellem sagsøgeren og den østrigske regering.

23 Endelig har Rådet med hensyn til sagsøgerens økonomiske interesse i sagen anført, at det ikke er særlig relevant, hvilket beløb denne interesse skal opgøres til, idet sagsøgerens advokater, selv om de af sagsøgeren angivne tal er korrekte, brugte for meget tid på sagen.

24 Rådet finder også, at det beløb på 309 000 BEF, som sagsøgeren har krævet til dækning af udlæg, er for højt.

25 På grundlag af den tid, Rådets egne rådgivere brugte på sagen og en gennemsnitlig timesats på 10 000 BEF, finder Rådet, at det beløb, der kan kræves erstattet, andrager i alt 2 500 000 BEF. Dette beløb er beregnet som et rundt beløb, således at det dækker samtlige sagsøgerens udgifter.

Rettens bemærkninger

26 I henhold til procesreglementets artikel 91 kan bl.a. »følgende udgifter ... kræves erstattet: ... nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling, især rejse- og opholdsudgifter og vederlag til befuldmægtigede, rådgivere eller advokater«. Det fremgår af denne bestemmelse, at de udgifter, der kan kræves erstattet, dels er begrænset til de udgifter, der er afholdt med henblik på sagens behandling ved Retten, dels til udgifter, som var nødvendige i denne forbindelse (jf. Domstolens kendelse af 9.11.1995, sag 89/85 DEP, Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 14).

27 Ifølge fast retspraksis er Fællesskabets retsinstanser ikke kompetente til at fastsætte de beløb, som parterne skal udrede i honorarer til deres egne advokater, hvorimod de kan fastsætte den del af disse beløb, der kan søges godtgjort hos den part, som idømmes sagens omkostninger. Når Retten tager stilling til en begæring om fastsættelse af sagsomkostninger, skal den derfor ikke tage hensyn til en national tarif for advokaters salærer eller til en eventuel aftale herom mellem den pågældende part og dennes befuldmægtigede eller advokater (jf. Rettens kendelse af 8.11.1996, sag T-120/89 (92), Stahlwerke Peine-Salzgitter mod Kommissionen, Sml. II, s. 1547, præmis 27).

28 Da der ikke findes fællesskabsbestemmelser om fastsættelse af salærer, er Retten frit stillet ved sin vurdering af de foreliggende oplysninger, idet den dog skal tage hensyn til sagens genstand og karakter, dens betydning efter fællesskabsretten og dens sværhedsgrad, såvel som til den arbejdsbyrde, som de pågældende befuldmægtigede eller advokater har båret i forbindelse med retsforhandlingerne, samt til parternes økonomiske interesse i sagen (jf. Rettens kendelse af 24.3.1998, sag T-175/94 (92), International Procurement Services mod Kommissionen, Sml. II, s. 601, præmis 10).

29 For så vidt angår sagens sværhedsgrad og dens betydning efter fællesskabsretten bemærkes, at søgsmålet har rejst en række spørgsmål, som der ikke tidligere var taget udtrykkelig stilling til i retspraksis, navnlig spørgsmålet om anvendelse af bestemmelserne vedrørende statsstøtte i frihandelsoverenskomster mellem Fælles-

skabet og landene i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, spørgsmålet om retsvirkningen af en af Fællesskabet indgået international aftale i tiden indtil dens ikrafttræden, men efter at Fællesskabet som den sidste kontraherende part havde deponeret sit godkendelsesinstrument, spørgsmålet om anvendelsen og fortolkningen af EØS-aftalen og en række bestemmelser heri, navnlig artikel 6, og spørgsmålet om retsvirkningerne af, at det nummer af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, hvori en fællesskabsretsakt var offentliggjort, var foruddateret. Sagens karakter berettiger derfor dels høje salærer, dels, at sagsøgeren var repræsenteret ved flere advokater (jf. ovennævnte kendelse i sagen Stahlwerke Peine-Salzgitter mod Kommissionen, præmis 30).

30 Selv om sagen rejste en lang række vigtige retlige spørgsmål, var det arbejde, som sagen indebar for sagsøgerens advokater, herunder til undersøgelse og gennemgangen af teori, retsregler og retspraksis, ikke af et sådant omfang, at det berettiger et så højt beløb til dækning af udgifter som det, der er krævet. I denne forbindelse findes et samlet timeforbrug på næsten 900 timer at være alt for højt. Endvidere havde sagsøgerens advokater allerede et vist kendskab til sagen, idet de havde været involveret i sagen forud for Rådets vedtagelse af den omhandlede forordning.

31 For så vidt angår sagsøgerens økonomiske interesse i sagen, har Rådet ikke bestridt, at selskabet havde en betydelig interesse.

32 Herefter findes beløbet for de udgifter, der kan kræves erstattet, at burde fastsættes til 4 000 000 BEF.

33 Da der ved dette beløb er taget hensyn til alle sagens omstændigheder indtil tidspunktet for afsigelsen af nærværende kendelse, er der ikke anledning til at træffe særskilt afgørelse om de udgifter, parterne har afholdt med henblik på nærværende sag om fastsættelse af sagsomkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

RETTEN (Fjerde Afdeling)

Det samlede beløb, Rådet skal betale til sagsøgeren til dækning af sagsomkostninger, fastsættes til 4 000 000 BEF.

Således bestemt i Luxembourg den 15. juli 1998.

H. Jung

Justitssekretær

P. Lindh

Afdelingsformand